

Expunere de motive

Bolile transmisibile la animale și de la animale la om au devenit un subiect extrem de actual în condițiile pandemiei COVID-19 care a demonstrat cât de vulnerabil este organismul uman la acțiunea anumitor agenți patogeni și cât de vulnerabilă este societatea umană în fața unor epidemii. Cu toate acestea bolile trebuie să fie în continuare supravegheate și tratate ca atare de către specialiști, urmându-se acele reguli specifice indicate pentru fiecare în parte conform protocoalelor de combatere și supraveghere. În cazul de față gripa aviară este una dintre bolile care afectează grav păsările și în ultimii ani au fost luate în discuție situații sau posibilități ca anumite tulpini să afecteze omul în urma unor mutații. Gripa aviară rămâne însă o boală specifică păsărilor și regulamentele europene privitoare la combaterea bolilor o încadrează pe lista A a bolilor infectocontagioase. Datorită acestui fapt combaterea și supravegherea acestei boli are parte de o atenție sporită în legislația veterinară și de măsuri specifice care trebuie luate în cazul apariției unor focare de boală. Datorită contagiozității acestei boli, dar și datorită restricțiilor impuse pentru prevenirea răspândirii sau din cauza măsurilor luate în zonele de focar și/sau în afara acestora gripa aviară provoacă pagube însemnate tuturor categoriilor de exploatații care la un moment dat sunt afectate de măsurile luate pentru prevenirea, combaterea sau limitarea acesteia.

În foarte multe situații, în cazul apariției unor focare de gripă aviară conformarea agenților economici și a populației unor restricții privind consumul, comercializarea sau valorificarea animalelor din exploatații ori gospodării poate însemna faliment sau expunerea familiei riscului de sărăcie, creșterea gradului de îndatorare, întreruperea ciclurilor de aprovizionare și pierderi pe întreg ciclul comercial al vânzării cărnii, respectiv al prelucrării și comercializării produselor de carmangerie și afectarea fluxului tehnologic al puilor crescuți în ferme datorită sacrificării unor efective de reproducție, restricționarea mișcărilor de păsări în anumite zone, blocarea activității unor stații de incubatie, toate acestea făcând imposibilă asigurarea puilor pentru fermele de creștere cu grave consecințe asupra asigurării unui aliment important, carnea de pasăre.

Ordonanța Guvernului nr. 42/2004 privind organizarea activității sanitar-veterinare și pentru siguranța alimentelor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 215/2004, cu modificările și completările ulterioare, prevede la art. 26 alin. 4) *Dacă epizootia prezintă un pericol deosebit pentru sănătatea publică și economia națională, în cadrul Comitetului Național pentru Situații de Urgență se constituie, prin hotărâre a Guvernului, Centrul Național de Combatere a Bolilor, sub conducerea nemijlocită a ministrului internelor și reformei administrative și sub coordonarea primului-ministru.*

O.G. nr. 42/2004 stabilește la art. 26 alin (6¹) că prin hotărâre a Guvernului se vor stabili bolile, efectele directe și indirecte, precum și efectele colaterale rezultate din măsurile întreprinse pentru combaterea acestora, condițiile, precum și modalitățile de acordare a despăgubirilor. În realitate H.G. nr. 1214/2009, cu modificările și completările ulterioare, definește numai pagubele colaterale, nu și pe cele indirecte. De asemenea, cu toate că se pot lua decizii de restricții ale unor activități valabile pentru zone mult mai largi decât cele de protecție sau supraveghere, regula despăgubirilor nu urmează aceeași arie geografică.

Regulamentul (CE) nr. 349/2005 de stabilire a normelor privind finanțarea comunitară a intervențiilor de urgență și a combaterii anumitor boli ale animalelor menționate în Decizia 90/424/CEE a Consiliului asigură cofinanțarea anumitor cheltuieli implicate de apariția unor boli pe teritoriul statelor membre, legate îndeosebi de despăgubirea proprietarilor pentru animalele sacrificate, de cele legate de distrugerea/neutralizarea acestora și a materialelor, echipamentelor contaminate, respectiv de dezinfectarea exploatațiilor și materialelor acolo unde distrugerea lor nu se justifică, de vaccinare.

În schimb, un aspect care este de resortul statelor membre nu poate fi trecut cu vederea, și anume cuantificarea efectelor economice și sociale ale întreruperii lanțurilor de aprovizionare și de comercializare a produselor și subproduselor care intră sub incidența unor măsuri de restricție, mai ales că în numeroase cazuri unitățile care alcătuiesc aceste lanțuri se află în afara razei stabilite pentru protecție și supraveghere. Din această perspectivă avem în vedere actorii care alcătuiesc un întreg sector racordat pe orizontală exploatațiilor comerciale și necomerciale: comercianții intermediari, unități de alimentație publică, unități de cazare hotelieră, unități de prelucrare a cărnii și subproduselor (măcelării, carmangerii și alte asemenea), unități de furnizare a unor servicii publice (cum ar fi spitalele, centrele pentru persoane în vârstă, copiii cuprinși în sistemul de protecție socială și persoane adulte cu handicap, școlile, grădinițele și alte unități de învățământ care furnizează beneficiarilor servicii de cantină) a căror activitate poate fi grav afectată în lipsa unor surse alternative de aprovizionare rapide și suficiente. În cazul unor epizootii cum este și gripa aviară, o boală cu transmisibilitate extrem de mare, comerțul intracomunitar favorizează întinderea cu repeziciune a bolii, astfel că substituirea lanțurilor de aprovizionare poate deveni imposibilă.

Firește, afectarea activității operatorilor economici, prin restricțiile impuse în cazul apariției unor focare de gripă aviară, are efecte asupra capacității lor de a-și achita facturile și obligațiile față de angajați, finanțatori, etc, asupra locurilor de muncă, asupra comunităților în general și direct sau indirect asupra consumatorului final.

În contextul apariției unui focar de gripă aviară în România (la o fermă de păsări în loc Ungheni, jud. Mureș) prin Decizia nr. 1 din 07.05.2021 a Centrului Național de Combatere a Bolilor s-a decis impunerea de măsuri suplimentare de restricții și la nivel național¹ suspendând comerțul ambulant cu păsări și activitățile comerciale cu păsări vii prin intermediul mijlocitorilor de afaceri, precum și orice alte activități de intermediere în vederea comercializării directe către crescătorii de păsări din gospodăriile populației. Abia prin Decizia nr. 2/19.05.2021 a fost permisă comercializarea puilor de o zi din incubatoare și exploatații autorizate către gospodării (crescători de păsări necomerciali) dacă se respectă regulile privind biosecuritatea, supravegherea sanitar-veterinară și trasabilitatea prevăzute de Regulamentul (UE) nr. 429/2016.

Dat fiind intervalul de timp în care măsurile restrictive în vigoare au afectat agenți economici, unități publice și populația de pe o rază teritorială excedând zonele de protecție și de supraveghere, este necesară o reglementare a despăgubirilor cuvenite persoanelor fizice și juridice care au suferit pierderi cu toate că nu află pe raza zonelor de protecție și supraveghere, dar care au fost afectate în mod indirect prin conformarea la restricția de limitare a comercializării păsărilor pe teritoriul României, păsări și ouă de

¹ <http://www.ansvsa.ro/blog/masuri-dispuse-la-nivel-national-pentru-a-preveni-raspandirea-gripei-aviare/>

incubație care existau în exploatații la data anunțării deciziei CNCB și a căror destinație a fost în special consumatorii personae fizice, respective gospodăriile populației. Aceste despăgubiri vizează mai ales situațiile acelor exploatații care au suferit pierderi colaterale, respectând restricția de comercializare impusă de Decizia Nr. din 07.05.2021, despre care H.G. nr. 1214/2009 nu are prevederi clare.

Inițiatori,

Nr. crt.	Nume și prenume	Apartenența politică	Semnătură
1.	Spluș Ödön	UDMR	
2.	MAGYAR LORAND-BRENT	UDMR	
3.	GIUGEA NICOLAE	PNL	
4.	CALOTĂ FLORICA	PNL	
5.	Bircă Camilă	PSD	
6.	COARŢI JONAS	PSD	
7.	BUSĂI MARIUS CONSTANTIN	PSD	
8.	NIŢA NICU	P.S.D	
9.	Prunean Alin - Costel	USR	
10.	CSEF EVA ANDREA	UDMR	
11.	TARAGO PETRI	UDMR	
12.	ZAKARIÁS ZOLTÁN	UDMR	
13.	KOLCSÁR KÁROLY	UDMR	
14.	KÖNCEI CSABA	UDMR	
15.	GÁL KÁROLY	UDMR	
16.	SERES DEZSŐ	UDMR	

17. HAJDU GÁBOR UDMR

18. Beude Sándor UDMR